

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea depusă de Chiperi Ion către Casa Națională de Asigurări Sociale privind anularea actelor administrative și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil,

împotriva deciziei din 19 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-589/24
NR. PIGD 2-23003763-01-3ra-08072024*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. C. Guzun)
Curtea de Apel Chișinău (G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

01 octombrie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 9 ianuarie 2023 Chiperi Ion a formulat acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând: 1) anularea deciziei nr. 08/2022/23763 din 7 noiembrie 2022 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, Oficiul Teritorial Edineț, prin care a fost dispusă respingerea cererii în stabilirea pensiei; 2) anularea deciziei nr. 2347 din 7 decembrie 2022 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin care cererea prealabilă a fost respinsă ca neîntemeiată; 3) obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită un act administrativ individual favorabil de stabilire și achitare a pensiei pentru vechime în muncă conform Certificatului nr. 34/35-8542 din 19.09.2022 emis de Inspectoratul de Poliție Edineț, care confirmă vechimea totală de serviciu, cu înlesniri de 25 ani 10 luni 23 zile.

2. În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 420 ef din 28 iulie 2022 cu privire la procedurile de personal în privința angajaților Inspectoratului General al Poliției și Subdiviziunilor subordonate acestora au fost încetate raporturile de serviciu în temeiul cererii personale, începând cu 1 august 2022.

3. Reclamantul a menționat că potrivit certificatului nr. 34/35-8542 din 19 septembrie 2022, eliberat de Inspectoratul de Poliție Edineț, vechimea în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544 din 23 iunie 1993, la 1 august 2022, constituia 25 ani 10 luni 23 zile.

4. Reclamantul a relevat că ulterior s-a adresat cu o cerere în adresa Casei Teritoriale Edineț de Asigurări Sociale cu privire la stabilirea pensiei. Ca urmare, prin decizia Oficiului Teritorial Edineț a Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 08/2022/23763 din 7 noiembrie 2022, cererea sa a fost respinsă.

5. Reclamantul a susținut că decizia respectivă a contesta-o cu cerere prealabilă, care ulterior, prin decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2347 din 7 decembrie 2022, a fost respinsă ca neîntemeiată.

6. Reclamantul a afirmat că decizia Oficiului Teritorial Chișinău Edineț nr. 08/2022/23763 din 7 noiembrie 2022 și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2347 din 7 decembrie 2022 sunt neîntemeiate și ilegale.

7. În susținerea acestei poziții, reclamantul a făcut trimitere la pct. 8 lit. d) al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, potrivit căruia la calcularea

vechimmii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală, casele de arest și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran.

8. Astfel, reclamantul a opinat că penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

9. Reclamantul a explicat că din esența normelor de drept enunțate rezultă că pentru calcularea vechimmii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

10. Mai mult de atât, reclamantul a enunțat că riscul la care sunt supuși colaboratorii de poliție, pe parcursul serviciului în cadrul Batalionului serviciului escortă și pază al C.G.P. mun. Chișinău, a fost reflectat ulterior în cadrul Notei informative a Procuraturii mun. Chișinău nr. 12-6d/04 din 15 decembrie 2004, în Nota informativă a Ministerului Justiției nr. 04/3883 din 17 mai 2006, actul comisiei formate de Direcția medicală a MAI nr. 17/7-55 din 24 noiembrie 2006, cât și prin Hotărârea Parlamentului Nr.370-XVI din 28 decembrie 2005 privind rezultatele controlului efectuat de Comisia parlamentară specială asupra situației preveniților ținuți în stare de arest în izolatorul de urmărire penală nr.13 al Departamentului Instituțiilor Penitenciare ale căror dosare se află pe rol în instanțele judecătorești, inclusiv și prin numeroasele condamnări a Republicii Moldova de CEDO.

11. Reclamantul a punctat că o asemenea interpretare a actelor normative indicate supra, este dată și de Avizul consultativ al Curții Supreme de Justiție din 29 septembrie 2014 cu privire la modul de aplicare a pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

12. În materie de drept, reclamantul și-a întemeiat acțiunea în baza prevederilor art. 47 din Constituția Republicii Moldova, art. 323 din Codul muncii, art. 53 din Legea nr. 300 din 21 decembrie 2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 și art. 206, 211-212, 224 alin.(1) lit. b) din Codul administrativ.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

13. Prin hotărârea din 04 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani s-a admis acțiunea. S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Edineț nr. 08/2022/23763 din 07 noiembrie 2022, prin care a fost dispusă respingerea cererii în stabilirea pensiei lui Chiperi Ion, ca fiind ilegală. S-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 2347 din 07 decembrie 2022 emisă pe marginea cererii prealabile, ca fiind ilegală. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită act administrativ individual favorabil de stabilire și achitare a pensiei pentru vechime în muncă lui Chiperi Ion, conform Certificatului nr. 34/35-8542 din 19 septembrie 2022, emis de Inspectoratul de Poliție Edineț, care confirmă vechimea totală în serviciu cu înlesniri: 25 ani 10 luni 23 zile.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

14. Nefiind de acord cu hotărârea enunțată, la 18 iulie 2023 CNAS, în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, a declarat apel, solicitând casarea integrală a hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani din 04 iulie 2023, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

15. La 03 ianuarie 2024 CNA, în interiorul termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, a prezentat motivarea apelului.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

16. Prin decizia din 19 martie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de CNAS și s-a menținut hotărârea din 04 iulie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Râșcani.

17. În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că pct. 8 c) și d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare stipulează expres că, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și a sistemului penitenciar se acordă 2 luni vechime în muncă pentru 1 lună de serviciu, în instituții penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici, precum și la lucrări de subteran. Iar, pentru activitatea în cadrul Poliției de Frontieră se acordă o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu.

18. Din esența dispozițiilor pct. 8 lit. c) din hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 78 din 21.02.1994 rezultă că pentru calcularea vechimii în muncă cu înlesnirile solicitate este necesar ca persoana să întrunească două condiții, și anume: instituția în care persoana execută serviciul să fie o subdiviziune indicată în pct. 8 a hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994 și să-și exercite serviciul nemijlocit în

închisori, izolatoare de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

19. Astfel, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entitățile care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

20. În temeiul ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr. 420 ef. din 28 iulie 2022 au fost încetate raporturile de serviciu cu agentul-șef Chiperi Ion, subofițer superior al serviciului patrulare al secției securitate publică al Inspectoratului de Poliție Edineț a IGP al MAI, după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie.

21. Potrivit informației din Certificatul nr. 34/35-8542 din 19.09.2022, eliberat de Inspectoratul General al Poliției, Inspectoratul de Poliție Edineț, se confirmă că, la eliberarea din serviciu, Chiperi Ion a atins o vechime de serviciu de 25 ani 10 luni 23 zile. Din același certificat rezultă că, Chiperi Ion, în perioada 01.12.1995-01.06.1999 a activat în cadrul Poliției de Frontieră Ocnîța, în perioada 01.06.1999-02.10.2000 a activat în cadrul Punctului de frontieră Otaci a Secției Poliției de Frontieră Otaci a secției poliției de frontieră CPS Ocnîța și în perioada 02.10.2000-25.06.2001 a activat în cadrul Punctului Poliției de Frontieră Otaci al S.P.F. a IPJ Edineț.

22. Totodată, Chiperi Ion, în perioada 18.11.2003-23.06.2004 a activat în cadrul Izolatorului de detenție provizorie al CPR Edineț, în perioada 05.03.2013 – 05.04.2013 a activat în cadrul Serviciului Escortă al secției Management operațional a Inspectoratului de Poliție Edineț al Inspectoratului General al Poliției (cu statut de departament al MAI), în perioada 09.12.2019-01.04.2020 a activat în cadrul Direcției Escortă al Inspectoratului de Poliție Edineț și în perioada 01.04.2020 – 21.09.2020 a activat în cadrul Serviciului Detenție și Escortă al Inspectoratului de Poliție Edineț al IGP al MAI.

23. Având în vedere prevederile pct. 8 c) și d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare și analizând materialul probator anexat la dosar, instanța de apel a constatat dreptul lui Chiperi Ion de a beneficia de calculul vechimii în muncă cu avantaje pentru perioadele invocate, conform certificatului eliberat de angajator (f.d. 10-13).

24. Prin urmare, s-a concluzionat că Chiperi Ion întrunește condițiile pentru stabilirea pensiei în conformitate cu prevederile art. 13 lit. a) al Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, or, vechimea în muncă a reclamantului la data de 1 august 2022, a constituit 25 ani 10 luni și 23 zile.

25. În acest sens, Curtea de Apel Chișinău a indicat că, concluzia dată derivă și din Avizul consultativ al Plenului Curții Supreme de Justiție din 29.09.2014, care statuează expres că, penitenciarele de tip închis, izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie) și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici sunt entități care cad sub incidența reglementărilor de la pct. 8 al Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21.02.1994.

26. Instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că Chiperi Ion este subiect ce beneficiază de calcularea pensiei cu înlesniri, și anume cu coeficientul 1,5:1 o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate în cadrul Punctului de Poliție de Frontieră Otaci și cu coeficientul 2:1, două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu, pentru perioada de activitate în cadrul izolatorului de detenție provizorie și serviciului detenție și escortă al Inspectoratului de Poliție Edineț.

27. Instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate alegațiile autorității publice apelante care a dedus că activitatea intimatului Chiperi Ion, ce a fost calculată cu înlesniri, nu poate fi raportată la prevederile pct. 8 lit. c) și d) a Hotărârii Guvernului nr. 78/1994. Or, potrivit actelor prezentate, se atestă certitudinea faptului că, Chiperi Ion a făcut parte din categoria de persoanelor din corpul de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră, a colaboratorilor care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), considerent din care, acesta are dreptul la recalcularea vechimii în muncă cu avantaje.

28. Alegațiile părții apelante, precum că, perioada de activitate 01.12.1995-25.06.2001 a intimatului Chiperi Ion ar fi fost calculată greșit cu înlesniri, de asemenea au fost respinse, or, din lucrările cauzei rezultă că Chiperi Ion în perioada 01.12.1995-01.06.1999 a activat în cadrul Poliției de Frontieră Ocnița, în perioada 01.06.1999-02.10.2000 a activat în cadrul Punctului de Frontieră Otaci a Secției Poliției de Frontieră Otaci a secției poliției de frontieră CPS Ocnița și în perioada 02.10.2000-25.06.2001 a activat în cadrul Punctului Poliției de Frontieră Otaci al S.P.F. a IPJ Edineț, iar potrivit pct. 8 lit. c) din hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 78 din 21.02.1994 „la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor, afacerilor interne corpului de ofițeri și subofițeri ai Poliției de Frontieră colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se acordă următoarele înlesniri: o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu: în toate funcțiile deținute, în subdiviziunile cu destinație specială ale Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Departamentului Trupelor de Grăniceri. Poliției de Frontieră, Ministerului Afacerilor Interne și Serviciului de Protecție și Pază de Stat - în condiții stabilite, respectiv, de Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, Departamentul Trupelor de Grăniceri Departamentul Poliției de Frontieră, Ministerul Afacerilor Interne și Serviciul de Protecție și Pază de Stat”.

29. La acest capitol, potrivit art. 60 alin. (2) din Legea nr.283 din 28 decembrie 2011 cu privire la poliția de frontieră, Serviciul Grăniceri a fost reorganizat în Poliția de Frontieră, care a devenit succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor acestui Serviciu, și transmis în subordinea Ministerului Afacerilor Interne. Astfel, luând în considerare atribuțiile funcționale ale Serviciului Grăniceri, ce a fost reorganizat în Poliția de Frontieră, instanța de apel a stabilit nu există temei legal ca acești colaboratori să fie discriminați față de cei care activează în cadrul Poliției de Frontieră.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

30. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 27 iunie 2024 CNAS a depus recurs, solicitând admiterea acestuia și casarea deciziei instanței de apel și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

31. Recurentul a indicat că perioadele de activitate enumerate supra au fost calculate neîntemeiat, cu înlesniri - o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu și două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și astfel vechimea totală în serviciu constituind -25 ani 10 luni 23 zile.

32. CNAS consideră că Ordinul nr.96 din 20 martie 2018 emis de MAI în conformitate cu prevederile pct.7 lit. g) și pct.8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr.78/1994 „Cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar”, depășește prevederile actului normativ în temeiul căruia a fost emis. Or, Hotărârea Guvernului nr.78/1994 nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr.96 din 20.03.2018 (perioadele de activitate în cadrul Izolatorului Detenție Provizorie IGP MAI).

33. Susține că pct.2 a Legii nr.300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare, sunt enumerate instituții penitenciare din Republica Moldova, și anume: a) penitenciarele de tip deschis; b) penitenciarele de tip semiînchis; c) penitenciarele de tip închis; d) centrele de detenție pentru minori și tineri; e) penitenciarele pentru femei; j) casele de arest; g) spitalele penitenciare. Astfel, consideră că două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu se acordă persoanelor care au activat în penitenciare de tip închis și nu provizoriu cum este indicat în ordinul emis de MAI.

34. Totodată menționează că, Inspectoratul de Poliție Edineț a calculat perioada de activitate 01.12.1995-25.06.2001, în cadrul Punctului Poliției de Frontieră Otaci al SPF a IPJ Edineț, cu includerea a înlesnirilor o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu (1,5:1), fără nici un temei juridic, fapt ce repetat a majorat calculul vechimii în muncă. Aceste perioade urmează a fi calculate o lună vechime în muncă pentru o lună în serviciu (1:1). Intimatul Chiperi Ion nu a activat în cadrul Poliției de Frontieră, care a fost formată la data de 01.07.2012, în urma reorganizării a Serviciului Grăniceri, transmisă în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, și este succesorul misiunii, funcțiilor, atribuțiilor, drepturilor și obligațiilor Serviciului

Grănicer (art. 60 alin. (2) al Legii nr. 283/2011 cu privire la Poliția de Frontieră). Potrivit art. 1 din Legea nr. 162/2007 cu privire la Serviciul Grăniceri (în vigoare la momentul îndeplinirii de către intimat a serviciului în cadrul Punctului Poliției de Frontieră Grimăncăuți al Comisariatului de Poliție al sectorului Briceni).

35. Organul de asigurări sociale menționează că, intimatul a activat în cadrul Punctului Poliției de Frontieră Otaci al SPF a IPJ Edineț, subdiviziune a Poliției, care potrivit art. 1 al Lezii nr. 416/1990 cu privire la activitatea poliției (în vizoare la momentul îndeplinirii serviciului), este un organ armat de drept al autorităților publice, aflat în competența Ministerului Afacerilor Interne, chemat să apere, pe baza respectării stricte a legilor, viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și al statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime. Astfel, concluzionăm că, Serviciul Grăniceri și Poliție, reprezintă două sisteme distincte cu misiuni și atribuții deferite, respectiv avantajele stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 78/1994 cu privire la aplicarea modului de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plata a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție, nu se răsfrâng asupra reclamantului.

36. Astfel, perioadele de activitate, enumerate mai sus, au fost calculate neîntemeiat. cu înlesniri: două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu (2:1) și o lună și jumătate vechime în muncă pentru o lună de serviciu (1,5:1), fapt ce a majorat vechimea în serviciu, astfel vechimea totală în serviciu confirmată de intimat la momentul depunerii cererii pentru stabilirea pensiei este de 20 ani 05 luni 06 zile. Respectiv temei de anulare a refuzului în stabilirea pensiei emis de CTAS Edineț nr. 08/2022/23763 din 10.11.2022, nu este.

37. La 08 iulie 2024 CSJ a notificat pârâtului copia recursului , cu informarea despre posibilitatea depunerii unei referințe.

TERMENUL DE DECLARARE A RECURSULUI

38. Art. 245 din Codul administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

39. Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la data de 19 martie 2024 și la data de 10 mai 2024 a notificat recurentului CNAS decizia motivată (f.d. 79). Astfel, recursul depus la 27 iunie 2024 este în termen.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

40. Art. 244 alin. (1) din Codul administrativ:

„Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

41. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

42. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

43. Art. 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ:

„Recursul se declară inadmisibil în special când: recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

44. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

45. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

46. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

47. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul depus de CNAS nu se încadrează în temeiurile prevăzute

la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenței cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

48. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de CNAS conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

49. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

50. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

51. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

52. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

53. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de

aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

54. În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de CNAS.

55. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 230 și 246 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă